

BESLUT
2013-07-12

Dnr Ö 25-2013

FORSKNINGSHUVUDMAN

Sahlgrenska akademien vid Göteborgs universitet
Avd. för samhällsmedicin och folkhälsa
Enheten för socialmedicin
Box 453
405 30 Göteborg

BESLUT OM ÖVERLÄMNANDE

Regionala etikprövningsnämndens i Göteborg, beslut den 17 juni 2013, dnr 429-13.

SAKEN

Prövning enligt lagen (2003:460) om etikprövning av forskning som avser människor (etikprövningslagen).

Projekttitel: Hälsa och ohälsa hos papperslösa migranter.
Version nummer: 1

Regionala etikprövningsnämndens beslut

se Bilaga

Bakgrunden till forskningsprojektet är att det finns ett stort antal personer som vistas en längre tid i Sverige utan uppehållstillstånd, s.k. papperslösa. De har olika bakgrund och social situation och många lever marginaliserade och utestängda från samhällets välfärdssystem. De flesta uppges vara tidigare asylsökande med erfarenheter av krig, våld, trauman och övergrepp, men har fått avslag på sin asylansökan. Kunskap om hälsa och levnadsförhållanden för denna grupp anses vara mycket begränsad.

Den nu aktuella forskningens övergripande mål är att beskriva hälsosituationen bland papperslösa. I projektet kommer 500 forskningspersoner över 18 år att tillfrågas och intervjuas, via tolk då så behövs, vid frivilligkliniker som förmedlar vård för papperslösa, i Göteborg, Stockholm och Malmö. Forskningspersonerna intervjuas avseende fysisk och psykisk hälsa, social och psykologisk funktion, hur de hanterar sin situation, deras tillgång till hälso- och sjukvård och hur de bedömer att olika faktorer före, under och efter flykten påverkar deras hälsa. De intervjuinstrument som avses användas uppges vara etablerade, väl utvärderade och ta hänsyn till olika språk och kulturer. De används för att resultaten ska kunna jämföras med andra undersökningar.

Vid handläggningen av ärendet i den regionala etikprövningsnämnden ansåg vissa ledamöter, som var kritiska till projektet och inte ville godkänna forskningen, att de vetenskapliga frågeställningarna var dåligt definierade och att det var tveksamt om man kan besvara dessa med befintlig design. Vidare ansåg dessa ledamöter att det finns etiska svårigheter i att man inte har garantier för att studiedeltagarna kan få den sjukvård och det omhändertagande de kan visa sig behöva. Såväl studenter som pensionärer kommer att medverka som intervjuare i

Postadress	Gatuadress	Telefon	Fax
Centrala etikprövningsnämnden c/o Vetenskapsrådet Box 1035 101 38 Stockholm	Västra Järnvägsgatan 3	08-546 77 610 vx	08-546 441 80

studien. Det framgår inte om det finns någon psykiatrisk kompetens. Man kommer att använda intervjuinstrumentet MINI, är det för att ställa psykiatrisk diagnos? Det är ett etiskt dilemma att ställa diagnoser på allvarliga psykiatriska tillstånd och inte ge behandling. Det finns inget resursintyg som beskriver att man kan genomföra ett omhändertagande.

Andra ledamöter, som ville godkänna forskningen, ansåg att studien är angelägen och att just Rosengrenska-Röda korsets vårdförmedling, som projektledaren för forskningsprojektet är en av grundarna av, har kompetensen vad avser papperslösa och att detta är en viktig studie av stort värde med litet risktagande.

Fem av ledamöterna begärde att ärendet överlämnades till Centrala etikprövningsnämnden för avgörande.

Forskningshuvudmannen har därefter sänt in ett kompletterande resursintyg och tillsammans med den ansvarige forskaren undertecknat ett yttrande. Av resursintyget framgår bl.a. att det finns psykiatrisk kompetens att tillgå. I yttrandet ges dels ytterligare beskrivning av bakgrund och frågeställning beträffande forskningsprojektet, dels en punktviss uppställd lista på de forskningsfrågeställningar projektet avser att undersöka och med vilket forskningsmaterial de kommer att försöka besvaras. Dessutom klargörs vilka roller och vilket ansvar de studenter och pensionärer som kan komma att genomföra en del av intervjuerna har.

Centrala etikprövningsnämndens bedömning

Enligt 9 § etikprövningslagen får forskning godkännas bara om de risker som den kan medföra för forskningspersonernas hälsa, säkerhet och personliga integritet uppvägs av dess vetenskapliga värde. De invändningar mot forskningen, som restes av de ledamöter av den regionala etikprövningsnämnden vilka inte ville godkänna den forskning som avses med ansökan, får numera anses ha blivit tillfredsställande besvarade. Exempelvis framgår det efter kompletteringen att det finns såväl kompetens som resurser att ta hand om de psykiska besvär och problem som man kan komma att upptäcka bland forskningspersonerna. De risker för forskningspersonernas hälsa, säkerhet och personliga integritet som forskningen kan komma att medföra får därför betraktas som begränsade. Samtidigt kan projektet förväntas ge en väsentlig kunskapsvinst, särskilt som området inte har undersökts i någon större omfattning tidigare. Forskningen ska därför godkännas.

Centrala etikprövningsnämnden godkänner den forskning som avses med ansökningsen.

Detta beslut har fattats av Severin Blomstrand, Bengt Gustafsson, Kickis Åhré Älgamo, Peter Höglund, Tina Dalianis, Anders Brändström och Ann Wennerberg efter föredragning av Peter Höglund. Vid den slutliga handläggningen har dessutom närvarit ersättarna Elina Mäki-Torkko och Kjell Asplund samt chefsjuristen Linda Stridsberg.

Centrala etikprövningsnämndens beslut får enligt 37 § etikprövningslagen inte överklagas.

Postadress	Gatuadress	Telefon	Fax
Centrala etikprövningsnämnden c/o Vetenskapsrådet Box 1035 101 38 Stockholm	Västra Järnvägsgratan 3	08-546 77 610 vx	08-546 441 80

På Centrala etikprövningsnämndens vägnar

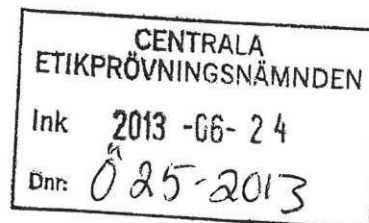
Severin Blomstrand

Projektansvarig:

GU/Sahlgrenska akademien
Avd för samhällsmedicin och folkhälsa
Enheten för socialmedicin
Box 453
405 30 Göteborg

Dnr:
429-13

Exp. 2013-06-20

Forskningshuvudman: Göteborgs universitet

Närvarande beslutande:

Margit Kärrström, *ordförande*
Birgitta Rembeck, *bitr. vetenskaplig sekreterare*

Ledamöter med vetenskaplig kompetens:

Michael Breimer, *deltog ej i ärende 430-13, 431-13, 432-13*

Daniel Holmgren

Bodil Lernfelt

Dan Mellström

Ulf Nilsson

Birgitta Rembeck

Barbro Robertsson

Sven Wallerstedt

Elisabeth Wennberg

Maude Wikström

Ledamöter som företräder allmänna intressen:

Evert Eggelind

Johan Holmdahl

Annelie Nielsen Fernström, *deltog ej i ärende 430-13, 431-13, 432-13*

Anja Olsson

Ros-Marie Sädås

Projekttitel: Hälsa och ohälsa hos papperslösa migranter.

Version nr: 1

Beslutsprotokoll från sammanträde med Regionala etikprövningsnämnden i Göteborg, Medicinska avdelningen (M 2), den 17 juni 2013

Föredragande: Bodil Lernfelt

Överlämnas till Centrala etikprövningsnämnden

Detta är ett ovanligt ärende och det uppstod delade meningar inom Etikprövningsnämnden.

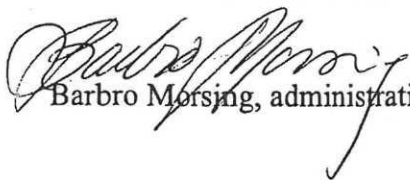
Vissa ledamöter ansåg att de vetenskapliga frågeställningarna var dåligt definierade och det var tveksamt om man kan besvara dessa med befintlig design. Det finns etiska svårigheter i att man inte har garantier för att studiedeltagarna kan få den sjukvård och det omhändertagande de kan visa sig behöva. Både studenter och pensionärer skall medverka i studien. Det framgår

inte om det finns någon psykiatrisk kompetens. Man kommer att använda Mini. Är detta för att ställa psykiatrisk diagnos? Det är ett etiskt dilemma att ställa diagnoser på allvarliga psykiatriska tillstånd och inte ge behandling. Det finns inget resursintyg som beskriver att man kan genomföra ett omhändertagande. Studien borde därför enligt dessa ledamöter avslås.

Andra ledamöter ansåg att studien var angelägen och att just Rosengrenska hade kompetensen vad avser papperslösa och att detta var en viktig studie av stort värde med litet risktagande.

Fem av ledamöterna önskade ett överlämnande till Centrala etikprövningsnämnden för bedömning.

Att denna avskrift i transumt överensstämmer med originalet intygar:

A handwritten signature in dark ink, appearing to read 'Barbro Morsing', written in a cursive style.

Barbro Morsing, administrativ sekreterare